

Beszámoló a Magyar Börtönügyi Társaság 2007. évi közgyűléséről és szakmai fórumáról

A Magyar Börtönügyi Társaság 2007. évi közgyűlésének és szakmai fórumának – a hagyományoknak megfelelően – az ELTE Állam- és Jogtudományi Kara adott otthont. A 2007. május 17-én megtartott rendezvény levezető elnöki tisztét **Dr. Nagy Ferenc**, a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának tanszékvezető egyetemi tanára, a Társaság elnöke látta el.

A program első – mintegy soron kívüli – napirendi pontjaként **Dr. Parádi József**, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelmi-történeti Tudományos Társaság elnöke kitüntetésben részesítette **Dr. Estók József** ny. bv. dandártábornokot, a Magyar Börtönügyi Múzeum igazgatóját – a Sátoraljaújhelyen található gyűjtemény létrehozásáért.

Ezt követően **Dr. Lőrincz József** ny. bv. dandártábornok, a Magyar Börtönügyi Társaság vezetőségi tagja tekintette át röviden a tavalyi év eseményeit és az idei terveket. Tavaly szeptemberben Csere László bv. vezérőrnagy, országos parancsnok adott tájékoztatást a büntetés-végrehajtási szervezet helyzetéről, illetve novemberben került sor a „Szocializáció és reszocializáció a börtönben” című nagy sikerű konferenciára. Mint megtudtuk: a Társaság – a pártfogó felügyelet bevonásával – idén ősze is tervez egy hasonló jellegű szakmai találkozót „Visszavezetés a társadalomba” címmel.

Miután a közgyűlés háromtagú számvizsgáló bizottságot választott, **Dr. Csernyánszky Lajos**, a Társaság titkára aktuális kérdésekre tért ki: vázolta a Magyar Börtönügyi Társaság korántsem jó anyagi helyzetét, továbbá ismertette az elnökség új tagjait. Új elnökségi tagok lettek: Boglyasovszki Csaba bv. dandártábornok, a Fővárosi Bv. Intézet parancsnoka – mint a Biztonsági szekció vezetője, **Dr. Estók József** – mint a Történeti Szekció vezetője, **Dr. Ruzsonyi Péter** bv. ezredes, az RTF Bv. Tanszék vezetője – mint az Európai Börtönnevelési Társaság (EPEA) magyarországi képviselője.

Ezután kezdődött a program szakmai fórum része. Először **Csere László** bv. vezérőrnagy, országos parancsnok a büntetés-végrehajtás humán erőforrás helyzetéről tartott tájékoztatót. Bevezetőjében – többek között – elmondta, hogy személyes tapasztalatai szerint külföldön, jobb feltételrendszer mellett sem tud többet a személyzet, mint nálunk. Szavaiból kiderült, hogy a szervezet jelenleg 8236 munkahelyi státusszal (rendszeresített létszámmal) rendelkezik, a tényleges létszám 7695 fő, a feltöltöttség 94%-os. Budapesten és a főváros környéki intézetekben a tiszthelyettesi létszám feltöltése gondokat okoz.

Az előadó a továbbiakban a vezetők összetételének alakulásával érzékeltette a humán erőforrás helyzetének nehézségeit. A testület magasabb beosztású vezetői közé 88, a középvezetők közé 242 fő sorolható; 2006-ban 26%-uk, illetve 35%-uk cserélődött ki. (Az összállomány fluktuációja tavaly 13%-os volt.) A helyzet drámaiságát fokozza,

hogy a felsőbb vezetők 52%-a, a középvezetők 39%-a idén eléri a nyugdíjkorhatárt. A szolgálati törvény várható módosítása miatt vélhetően nagyon sokan fogják a nyugdíjba vonulás lehetőségeit választani, tehát a kedvezőtlen helyzet 2007-ben kulminálni fog. A testülettől távozóok száma is évről évre emelkedést mutat (2003-ban 607, 2004-ben 704, 2005-ben 822 fő, 2006-ban 1007 fő).

Csere László rövid történeti kitérőjében kifejtette, hogy a rendszerváltás a humán erőforrás oldaláról nem érintette a testületet. Szakmai törés nem következett be a szervezet munkájában, ez annak is volt köszönhető, hogy nálunk nem voltak börtönlázadások. A büntetés-végrehajtás átlagosan jó színvonalon teljesített, a politika nem foglalkozott vele. A környező, illetve szomszédos országokban (Szlovákia, Lengyelország), ahol voltak börtönlázadások, az anyagi kondíciókat, a humán erőforrás helyzetét rendezték.

Napjaink helyzetét elemezve elhangzott, hogy az utóbbi 3-5 évben a személyi állomány anyagi helyzete romlott, a büntetés-végrehajtás anyagi juttatások terén lemaradásban van a többi rendvédelmi testülethez képest. A problémák az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium vezetése előtt ismertek. Az előadó jelezte, hogy a civilesítés csak tovább fogja növelni a gondokat. Hangsúlyozta, hogy a büntetés-végrehajtás személyi állománya kiállja az összehasonlítást a többi rendvédelmi szervezet dolgozóival, sok tehetséges fiatal dolgozik a testületnél, de a rutin sok esetben nem pótolható.

Dr. Heylmann Katalin bv. ezredes, a BVOP Egészségügyi Főosztályának vezetője, a szakmai fórum másik előadója **a személyi állomány és a fogvatartottak egészségügyi ellátásáról adott tájékoztatást.** Előljáróban kiemelte, hogy egyetlen ágazatot érintően sem tapasztalhatók akkora változások, mint amelyek a magyar egészségügyben jelenleg zajlanak. Alapvető követelmény, hogy a büntetés-végrehajtás is felzárkózzon a kívánalmaknak megfelelően, és a megszabott reformfolyamatokhoz igazodva sajátos érdekeit is képviselje.

Főosztályvezető asszony előadásában megismertette a hallgatóságot a Nemzeti Egészségügyi Tanács ülésén elhangzott célkitűzésekkel, a megvalósítás előtt álló tervekkel. Ezt követően vázolta a büntetés-végrehajtás egészségügyi intézményrendszerének jelenlegi működési feltételeit, végül rátért mindazon folyamatok, befejezett és várható változások ismertetésére, amelyek a közeljövőt az egészségügyi ellátás területén befolyásolják.

Jelenleg a büntetés-végrehajtás egészségügyi szolgálata alap-, járóbeteg- és fekvőbeteg-szakellátást egyaránt nyújt, nevezetesen 30 intézetben az egészségügyi osztályok, illetve a Bv. Központi Kórház (297 ágy), az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet (311 ágy), valamint a Nagyfai Országos Bv. Intézet Krónikus Utókezelő Részlege (80 ágy) működtetésével a mintegy 15 ezer fogvatartott számára. A szolgálat működése három fő területet ölel fel, melyek a gyógyító megelőző ellátás, a közegészségügyi járványügyi tevékenység, valamint az egészségügyi anyag- és gyógyszergazdálkodás. A fő feladat a fogvatartottak teljes körű egészségvédelmének biztosítása.

Dr. Heylmann Katalin a fogvatartottak egészségügyi ellátása kapcsán elmondta, hogy az elmúlt évek betegforgalmi adatai alapján megállapítható: a fogvatartottak

egészségi állapota romló tendenciát mutat. Ez elsősorban az orvoshoz fordulás gyakoriságának növekedésében, a fekvőbetegek számának jelentős emelkedésében regisztrálható.

Elhangzott, hogy a személyi állomány gyógyító megelőző alapellátása is elsősorban a büntetés-végrehajtás keretei között valósul meg, amelyben a dolgozók közül körülbelül hatezren részesülnek. A büntetés-végrehajtás kiemelt figyelemmel kezeli az állomány egészségének védelmét is, gondoskodva a pszichikai alkalmassági vizsgálatokról, a mentálhigiénés gondozásról, valamint elsősorban az orvosi rehabilitációs programokról, de a költségvetési források függvényében a rekreáció lehetőségéről is. Utóbbi a rendvédelmi szervek között is szinte egyedülálló gondoskodási formának tekinthető az állomány számára.

A közeljövőről szólva Dr. Heylmann Katalin kijelentette, hogy a büntetés-végrehajtás továbbra is kiemelten kezeli egészségügyi intézményeinek sorsát, különösen az IMEI helyzetének rendezését. Zárszóként idézte Szekeres Imre honvédelmi miniszter levelét, amely az Állami Egészségügyi Központ megalakulásának célját, szervezetét, feladatait és az igényjogosultak körét vázolta.

A két előadást követő hozzászólások során a hallgatóság soraiban helyet foglaló **Donát László** országgyűlési képviselő – a számos probléma hallatán – kifejtette: szükséges lenne, hogy a büntetés-végrehajtás összegezze, mennyi pénzre lenne szüksége gondjai megoldásához.

A büntetés-végrehajtás országos parancsnoka, **Csere László** válaszában elmondta, hogy 2-2,5 milliárd forinttal „szintre” kerülhetne a szervezet. **Dr. Heylmann Katalin** az IMEI áthelyezésének problematikáját helyezte mondandója középpontjába, **Dr. Csernyánszky Lajos** pedig hangsúlyozta, hogy kormányrendeletek lennének szükségesek a büntetés-végrehajtás helyzetének javításához.

D. F. I.